

Jaarverslag bezwaarprocedure Boekel 2022

1. Inleiding

De gemeente Boekel heeft geen adviescommissie voor de bezwaarschriftprocedure, zoals bedoeld in de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb). Bezwaren werden door verschillende medewerkers, verspreid in de organisatie, in behandeling genomen. Daardoor bestond er geen overzicht van de afgehandelde bezwaarschriften. Toch is het belangrijk om inzicht te hebben in de ontvangen bezwaarschriften en de afhandeling daarvan. De bezwaarprocedure biedt niet alleen rechtsbescherming aan de burger en de mogelijkheid voor het bevoegde bestuursorgaan om het besluit te heroverwegen, maar kan ook licht schijnen op de dienstverlening, de regelgeving of het beleid van de gemeente.

Sinds 2022 lopen de meeste bezwaren via enkele medewerkers. Dit maakt het gemakkelijker om een overzicht te krijgen van de afgehandelde bezwaarschriften. Met dit jaarverslag wordt inzicht gegeven in het aantal behandelde bezwaarschriften, het resultaat daarvan en over welke onderwerpen het gaat. Daarmee wordt inzichtelijk gemaakt hoeveel besluiten van de bestuursorganen (de raad, het college van burgemeester en wethouders of de burgemeester) ter discussie zijn gesteld door er bezwaar tegen te maken en hoeveel van die besluiten wel of niet stand hielden in bezwaar.

Dit jaarverslag ziet op de bezwaarschriften, die in 2022 zijn ontvangen. Dit betekent dat bezwaren, die eerder zijn ontvangen, maar pas in 2022 zijn afgehandeld, niet zijn meegenomen in dit jaarverslag. Van voorgaande jaren is geen overzicht van de bezwaren gemaakt, daarom zal geen vergelijking worden gemaakt met voorgaande jaren. In de toekomst zal jaarlijks een kort jaarverslag gemaakt worden van de bezwaarprocedure binnen gemeente Boekel.

2. Procedure

2.1 Werkwijze

Zoals aangegeven, heeft de gemeente Boekel geen commissie, zoals bedoeld in de Awb. In de gemeente Boekel wordt het bezwaar in behandeling genomen door een ambtenaar. Deze onderhoudt de communicatie met de bezwaarmaker en eventuele andere belanghebbenden en coördineert de bezwaarschriftprocedure.

Zodra een bezwaarschrift wordt ontvangen, controleert deze ambtenaar de ontvankelijkheid en stuurt een ontvangstbevestiging met eventueel een hersteltermijn. Vervolgens wordt navraag gedaan bij de ambtenaar, die het bestreden besluit heeft genomen of voorbereid. Op basis daarvan wordt een inschatting gemaakt over de noodzaak om een hoorzitting te plannen. In sommige gevallen blijkt namelijk voor de hoorzitting al dat tegemoet gekomen kan worden aan het bezwaar. In dergelijke gevallen wordt het bestreden besluit herzien. Dit wordt de minnelijke procedure, ook wel pre-mediation, genoemd.

Indien in het voorproces onvoldoende aanleiding wordt gezien om tot een 'minnelijke' oplossing te komen, dan wordt een hoorzitting gepland met alle betrokken partijen. In de gemeente Boekel wordt gehoord door een commissie, die niet volledig voldoet aan de vereisten, die de Awb stelt aan een adviescommissie voor de bezwaarschriftprocedure. Dit komt met name doordat de commissie wordt voorgezeten door een lid van het college van burgemeester en wethouders. De Awb schrijft namelijk

voor dat een onafhankelijke voorzitter de bezwarencommissie voorziet. Daarnaast bestaat de Boekelse commissie uit een Boekels burgerlid. In 2022 waren de burgerleden M.J.A. van den Elzen voor zaken in het Sociaal Domein, A.J.G. Sterken voor zaken in het kader van de Jeugdwet en P.H.N. van den Broek voor overige zaken. M.J.A. van den Elzen is gedurende het jaar gestopt als burgerlid. Wethouder Willems zit de hoorzittingen met betrekking tot het Sociaal Domein voor. Burgemeester Van den Elzen zit de overige hoorzittingen voor. Van de hoorzitting wordt een verslag gemaakt.

Op basis van de hoorzitting en het dossier geeft de commissie een advies over het te nemen besluit op bezwaar. Vervolgens stelt de coördinerend ambtenaar op basis van alle stukken een voorstel op voor het college of de burgemeester. Indien wordt afgeweken van het advies, wordt dit gemotiveerd. In het overgrote deel van de gevallen is het college van burgemeester en wethouders bevoegd en neemt het besluit op bezwaar. Dit besluit wordt met het verslag van de hoorzitting aan alle belanghebbenden toegezonden.

Tegen enkele besluiten van de gemeenteraad kan ook bezwaar worden ingediend. Dit is echter nog niet voorgekomen en hier is geen procedure voor vastgesteld.

2.2 Termijnen

De totale termijn voor de afhandeling van bezwaarschriften bedraagt twaalf weken. De bezwaartermijn gaat niet eerder lopen dan zes weken na bekendmaking van het besluit. Op grond van de Awb geldt voor de afhandeling van bezwaarschriften een termijn van zes weken. Een verlenging van zes weken is mogelijk door middel van een verdagingsbesluit van het bestuursorgaan. Verder uitstel is mogelijk als de bezwaarmaker daarmee instemt en de belangen van andere belanghebbenden niet worden geschaad.

Het afhandelen van bezwaren binnen de wettelijke termijn is van belang, omdat er een dwangsom verbeurd kan worden indien niet tijdig een besluit op bezwaar wordt genomen. Daarnaast is het halen van wettelijke termijnen een aspect van goed bestuur.

3. Bezwaarschriften

3.1 Aantal bezwaarschriften

In de periode van 1 januari 2022 tot en met 31 december 2022 zijn bij de gemeente Boekel 14 bezwaren ontvangen. Eén hiervan is aangemerkt als bezwaar, maar bleek te moeten worden aangemerkt als beroep, gericht aan de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Voor dergelijke situaties heeft het bestuursorgaan een doorzendplicht. Hierover is contact geweest met de indiener en dit beroep is vervolgens ingetrokken. Dit beroep wordt hieronder niet meegeteld in de cijfers.

De meeste bezwaren worden ingediend tegen besluiten in het Sociaal Domein (6) of de fysieke leefomgeving (5). Tegen besluiten op verzoeken op grond van de Wet open overheid of de Wet openbaarheid van bestuur zijn twee bezwaren ingediend. Eén bezwaar ziet op leges.

Van het totaal aantal ontvangen bezwaarschriften zijn er zeven zonder hoorzitting afgehandeld. Voor één bezwaarschrift dient nog een hoorzitting gepland te worden. Van deze zeven zijn er twee niet-ontvankelijk verklaard, waarvan één omdat het procesbelang ontbrak na het intrekken van het bestreden besluit. Vier bezwaren zijn ingetrokken voordat de hoorzitting plaats heeft gevonden. In twee van die vier gevallen is het bezwaar ingetrokken, omdat het bestreden besluit is gewijzigd en daarmee tegemoet is gekomen aan het bezwaar.

Voor zes bezwaarschriften heeft een hoorzitting plaatsgevonden en is een advies uitgebracht door de commissie. Drie hiervan zag op het Sociaal Domein. Twee zagen op de fysieke leefomgeving en één op een besluit op grond van de Wet openbaarheid van bestuur.

Het advies bestond uit het oordeel gegrond of ongegrond. In één geval is geadviseerd om het bezwaar gedeeltelijk gegrond te verklaren. In drie gevallen is geadviseerd het bezwaar gegrond te verklaren, waarvan één op doelmatigheidsgronden. In twee gevallen is geadviseerd het bezwaar ongegrond te verklaren.

Bovenstaande resultaten laten zich samenvatten in het volgende overzicht:

Thema	Aantal	Hoorzitting	Ingetrokken	Niet ontvankelijk	(Gedeeltelijk) Gegrond	Ongegrond
Sociaal domein	6	3	1	2	3	
Fysieke leefomgeving	5	2	3		0	1
Wob/Woo	2	1			1	
Leges	1		1			

3.3 Beslissingen op bezwaar

In vier van de zes gevallen, waarin de commissie advies heeft gegeven, is het advies gevolgd door het bestuursorgaan. In één geval is het bezwaar naar aanleiding van de hoorzitting alsnog ingetrokken en heeft het bestuursorgaan geen besluit meer hoeven nemen. Het bestuursorgaan heeft slechts in één geval afgeweken van het gegeven advies.

Er is slechts eenmaal beroep ingesteld tegen een besluit op bezwaar.

3.4 Afhandeltermijnen

De ervaring leert dat in de meeste gevallen de termijn van zes weken haalbaar is. Echter, in al deze gevallen was het bezwaar niet ontvankelijk of is dit na de minnelijke procedure ingetrokken, omdat er al tot een oplossing was gekomen. Indien er een hoorzitting heeft plaatsgevonden, is in geen van de gevallen de beslistermijn van zes weken gehaald. Door het besluit te verdagen is de termijn, die is voorgeschreven in de Awb, in het grootste deel van de gevallen wel gehaald. In twee gevallen is ook na verdaging de termijn niet gehaald. Dit is in overleg met de bezwaarmakers gedaan.

4. Aandachtspunten

Het valt op dat meer dan de helft van de bezwaren zonder hoorzitting worden afgehandeld. Dit is positief, omdat dit betekent dat alle partijen zich hebben kunnen vinden in de oplossing. Wel dient het bestuursorgaan hierbij oog te houden voor het eigen beleid en de rechtsgelijkheid. Voorkomen moet worden dat burgers, die in bezwaar gaan, een ander besluit krijgen dan burgers, die zich bij een besluit neerleggen, terwijl zij zich in dezelfde situatie bevinden. Dit zou bezwaar onnodig in de hand werken.

Ook dient er aandacht te zijn voor het anonimiseren van het dossier, waar nodig. Slechts de noodzakelijke (persoons)gegevens dienen in een dossier te staan. Gegevens zoals telefoonnummers, BSN en e-mailadressen dienen uit het dossier te worden gehaald.

De afhandeltermijnen zijn een belangrijk punt van aandacht, omdat gebleken is dat deze slechts na verdaging kan worden gehaald als een hoorzitting gepland wordt. Streven zou moeten zijn om een bezwaar binnen de wettelijke termijn af te ronden.

Verder is de (schijn van) onafhankelijkheid van de bezwaarprocedure niet geborgd, doordat in veel gevallen het verantwoordelijke collegelid ook voorzitter is van de commissie. Door het professionaliseren van de bezwaarprocedure en het instellen van een commissie in de zin van de Awb zou tegemoet worden gekomen aan deze aandachtspunten. Hier wordt op dit moment door de ambtelijke organisatie aan gewerkt.

Voor zover bezwaren al centraal worden opgepakt in plaats van door de medewerker die het bestreden besluit heeft genomen, is het van belang dat de medewerker die het bestreden besluit heeft genomen, betrokken wordt bij de bezwaarprocedure. Dit gebeurt nu niet altijd. Deze kan het besluit motiveren en toelichten bij de commissie. Bovendien beschikt deze over de kennis van het dossier. Door deze medewerker bij het proces te betrekken, zal het proces efficiënter verlopen doordat snel de relevante informatie boven water komt. Bovendien heeft dit ook een leereffect. Door de medewerker te betrekken bij de procedure krijgt deze eerstehands mee wat de bezwaargronden zijn en hoe de commissie daarover oordeelt. Dit kan dan weer meegenomen worden in een volgend besluit.